

CAÇA CHE DIRUN SAN PABLO, DECHUH YE YAHN IHYAN YAHN DENDIOHS CHE VATE YE YAN GALACIA

¹ U Pablo ne, ndiyu ihyan iyehanse che chihco ye vederihquentiyon tãh che co apóstol, te a Dihvo vo Jesucristo man, Dendiohs Chida, ihyan min che ndedetuhche ye Dihvo vo van tenahn man.

² Nchuhn che ritahno ne Dihvo vo Jesucristo, che vate ne yahn yahn Galacia, u nduco nducoyaca dihno vo che chenan ye muhn nducó, dirún nuhn caça cuh, dechuh nuhn yahn ne.

³ Dendiohs Chida man, Dihvo vo Jesucristo man, din yahino ye nchuhn, din ye che ndahca cuahtenan ne.

⁴ A Dihvo vo Jesucristo che chihco mendahn ye ihyan chih ye cava nunde yuhn vo, ndedevahn ye uvo van ihyan nunde nduhca che nahn Chido vo Dendiohs,

⁵ ihyan min che va che ndeva nducoyaca ihyan yavenan ye numacuahn ro. Tihca co.

Va ama nan no ndudo cava che ndevahn ihyan

⁶ Ama rahn inó che nduco nun racondah vedame nchuhn Dendiohs, ihyan min che tendahnun ye uvo, dechuh ye Dihvo vo Jesucristo che yahino ye uvo. Man ne, riquendi ne tama nan ndudo.

⁷ Ndiyu che va tama nan ndudo ndah, ate che tahque ri ne, vate ihyan che redetohnan ye ino

nchuhn, nahn ndacorun ye ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo.

⁸ Adecoduhno ihyan che cuahndudo ye tama nan ndudo che ndiyu ndudo che rahndudo nuhn, rihnevan nchuhn ne, ihyan min ne, va che conda ye, andahre u o ama ángel che çaça ye vahchetero.

⁹ Nduhça che chicuahn nchuhn ro menan ne, man ne, ndaconan ntihton yan tama yune. Adecoduhno ihyan che cuahndudo ye tama nan ndudo che ndiyu ndudo che a chitahno nchuhn ne, ihyan min ne, va che conda ye.

¹⁰ U ne, hua rinuhn che co yeno ihyan iyehmse nducó, te che rinuhn ne, che co yeno Dendiohs. Ndete che núhn che co yeno ihyan iyehmse nducó ne, nde hua co conan nan ntihton yahn Dihvo vo Jesucristo.

¹¹ Dihno, nahn che codevano nchuhn te ndudo ndah che cahndudó, chihnevan ne ne, ndiyu vedevavano yahn ihyan iyehmse,

¹² te nde ama ihyan iyehmse ne, hua chicuahn ye u. Che rahndudó ne, man Dihvo vo Jesucristo te ye, checadino.

¹³ A checadino nchuhn nduhça ihyan u ro menan cuahn che chitahnó dama nduco ihyan nación yahn Israel. Din tán nduco ihyan yahn Dendiohs, rihcó che decuihnó ihyan.

¹⁴ Nduhça che ritahno ihyan nación yahn Israel ne, u che tahque quendahnán che co nducoyaca combiero yahn, te numa inó quendí costumbre yahn ihyan ndico yahn.

¹⁵ Ate Dendiohs ne, tendahnun ye u numacuahn vedeyahino yahn ye, ne chihco vih ye u nde ro che metah cuhndeyan.

¹⁶ Nda ro che nahn ye ne, dechuh ye Daya ye nán, te cuande ye ndudo yahn ye u cava che cuahndudó van ihyan nación chenahn. Cuahn che tihca chi ne, hua chahn chiqueruné nde ama ihyan,

¹⁷ nde hua chahn van Jerusalén chendihcheró ihyan che tahque menan ndi ye apóstol che co u. Tahque ndah ne, chahn yahn yahn Arabia. Chihno min ne, ndaconán van Damasco.

¹⁸ Nde chihno ino nduyo ne, tuhme chahn van Jerusalén che ndihcheró Pedro, ne quenán nduco ye ntihton ro.

¹⁹ Atenan ihyan min nduco Jacobo, dihno Dihvo vo Jesucristo, ndihcheró ihyan. Hua ndihcheró ihyan apóstol chenahn.

²⁰ Nde nan Dendiohs ne, ndudo cuaco che dirún yahn nchuhn.

²¹ Adiva ne, chahn yahn yahn Siria man, yahn yahn Cilicia man.

²² Tahn min ne, dihno vo che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo, che vate ye estado yahn Judea ne, hua rendihche ye u.

²³ Che devano ye yahn ne, atenan che rente ihyan che a u che din tán ro menan me nduco ihyan che ritahno ye Dihvo vo man, che rahndudó ndudo che rihcó che decuihnó ro menan me man,

²⁴ ne rendeva ye yavenan Dendiohs cava.

2

Pablo ne, nevahnecun ihyan apóstol chenahn ihyan

¹ Chihno ndichecun nduyo ne, cháhn tama yune yañ Jerusalén nduco Bernabé, ne quendá Tito.

² Cháhn, te checadinó te tihca nahn Dendiohs. Min ndo dama demañ ihyan che ndinan ye yahn yaco, ne necah cuandé ihyan yahn ndudo ndah che rahndudó van ihyan nación chenahn. Tihca dín, te nahn cadinó deh cahma ye yahn ntiyon yáhn, a cochihve o hua.

³ Nde Tito che nduco se u, andahre sahn tama nación se, ate hua din ye fuerza che conan seña sahn.

⁴ Ama o sahn che redin ca se che ritahno se Dihvo vo Jesucristo ne, cuahn ndeh chenda se min, rano se nuhn, nahn cua cuande se nuhn dehco che vatemañ ino nuhn, ritahno nuhn Dihvo vo Jesucristo, te nahn se che ndaconan quendi nuhn ley che dirun Moisés, din che denduh ino nuhn.

⁵ Ate nde tah hua tumacah nuhn yahn sahn chahn, te rendedecadino nuhn cava nchuhn, ne hua cah yune nuhn che tihdenañ se costumbre ndico nan ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo.

⁶ Me ihyan ndinan chahn ne, a ndinan ye o hua, chemin ne, nde hua cuande yáhn, te Dendiohs ne, dama no rendihche ye nducoyaca ihyan. Ihyan chahn ne, metah nde ama nan ndudo che quendudonañ devano ye che va che cacuahn ye u.

⁷ Tahque ndah ne, tumacadino ye che man Dendiohs nahn ye ntiyon u che cuahndudó ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo van ihyan nación chenahn nduhca che nahn ye Pedro che cuahndudo ye van ihyan nación yahn Israel.

⁸ Nduhca che cah dito Dendiohs Pedro nan

ntiyon v̄an ihyan naci3n yahn Israel ne, tihc̄a c̄ah dito ye u n̄an ntiyon v̄an ihyan naci3n chen̄ahn.

⁹ Jacobo m̄an, Pedro m̄an, Juan m̄an, ihyan chahn che ndin̄an ye, nducote tumacadino ye te numacuahn vedeyahino nte Dendiohs vederihquentiyon u ne, nevahneacun ye nuhn, u nduco Bernabé, ne nte c̄ade ye che quendi nuhn cuahndudo nuhn v̄an ihyan naci3n chen̄ahn, ne m̄an ye ne, quendi ye cuahndudo ye v̄an ihyan naci3n yahn Israel.

¹⁰ Aten̄an che chica ye nuhn ne, che din nuhn cuande c̄ava ihyan chev̄ah che vate ye min. Chemin ne, numacuahn vedeyeno din̄ahn.

Pablo ne, yahve ye Pedro min yan Antioquía

¹¹ Adiv̄e cuahn che chahn Pedro yan Antioquía ne, tumacadinó che hua runec̄ade ye, ne quen̄an cuma che yahvé ihyan.

¹² A men̄an ne, reh ye d̄ama nduco ihyan naci3n chen̄ahn. Ate cuahn che nd̄a ama o sah̄n che dechuh Jacobo ne, din vih ye, ametah cheh ye d̄ama nduco ihyan chahn, te vah̄ ye ihyan che riquendi ye redinahn ye ley che dirun Moisés.

¹³ Nduco chemin ne, chihco ro ye che o n̄an o chende ye, ne nducoȳaca ihyan naci3n yahn Israel che rendo d̄ama ye min, nde Bernabé ne, d̄ama chi ye nduco ye.

¹⁴ Che tihc̄a din ye ne, chihnde ro yahn ye che hua runec̄ade riquendi ye ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo. Chemin che r̄ahn rí Pedro n̄an nducoȳaca ihyan ndiȳaco: “D̄i, che sah̄n naci3n yahn Israel di, a metah ro che d̄ama ri

nduco dihno vo ihyan nación chenahn, chihcoman costumbre yahn ihyan nación yehn. Man ne, ¿taça che nahn din fuerza dihno vo ihyan nación chenahn che dinahn ye costumbre yahn ihyan nación yehn?”

Ihyan nación yahn Israel man, ihyan nación chenahn man, che ritahno ye Dihvo vo Jesucristo ne, ndevahn ye

¹⁵ Nuhn ne, ihyan nación yahn Israel nuhn, ndiyu ihyan nunde nuhn nduhca ihyan nación chenahn.

¹⁶ Ate devano nuhn che atenan che cotahno vo Dihvo vo Jesucristo che ndeva Dendiohs uvo, ndiyu che dinahn vo ley che dirun Moisés. Chemin che nahn nuhn ne, çava che ndeva Dendiohs nuhn ne, ndotenan che dinahn nuhn che rihquentiyon ley min ne, chitahno nuhn Dihvo vo Jesucristo. Tihca din nuhn, te andahre dinahn ihyan che rihquentiyon ley min, ate hua çava chemin ndeva Dendiohs ihyan.

¹⁷ Man che a chitahno nuhn Dihvo vo Jesucristo, che nahn nuhn che ndeva Dendiohs nuhn ne, ndete che quendañ ro yahn nuhn che ihyan nunde nuhn nduhca ihyan nación chenahn ne, ¿a çahquino vo çahmo vo che Dihvo vo quendihco ye nunde ne? Hua.

¹⁸ Ama te a chihcoman nuhn ley che dirun Moisés ne, ndete che ndaconan nuhn dinahn nuhn che rihquentiyon ne, nduco chemin çahco ro nuhn che ihyan nunde nuhn.

¹⁹ Cuaco che tihca, te u ne, a nan ley min tumacadinó che hua ndaca vederenchahco che

dináhn vederihq̄uentiyon yahn m̄an, che tahque ndah cochah̄tinó Dendiohs m̄an.

²⁰ Anduhneçá ndete che quenán yá̄h ðama nduco Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che Daya Dendiohs. A ihyan min che rihq̄uentiyon ye u, ndiyu m̄an. A yahino ye u, ne chihco mendáhn ye ihyan chih ye çavá. M̄an ne, nducuahn che redín ne, a yahn che ritahnó ihyan.

²¹ Ndiyu che duche rinó vedeyahino yahn Dendiohs, ate hua co ndeva ye ihyan cuande yahn che dinahn ye ley che dirun Moisés, ne chemin che quenán cuma che chih Dihvo vo Jesucristo.

3

The ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, hua redotenan vo ley che dirun Moisés

¹ Nchuhn dihnó che vate ne yān Galacia, a te cuande ndah nuhn nchuhn ndudo yahn Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che quenán yāh ye. Ate m̄an ne, ama tundo ndaçondá ne, chitahno ne yahn ihyan che chihncheh ye nchuhn, chihcoman ne che redinahn ne ndudo cuāco.

² Nahn che cuahte nchuhn ndedecadino ne. ¿A te Dendiohs Vaco Ndah yahn ye nchuhn yahn che dinahn ne ley che dirun Moisés, o te ye yahn che chitahno ne ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo?

³ Hua co nchuhn chevah çá tundo. A quenun Vaco Ndah yahn Dendiohs nchuhn yahn che chitahno ne, ne hua ndaçá che ndevanān ne richahtino ne ley min.

4 Ndete che cahcoman nchuhn ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo ne, nde ama nan dehtenduh che a din Dendiohs nduco ne, hua cochihve yahn ne. Ate quenan inó che cochihve yahn nchuhn.

5 Cuahn che redin Dendiohs che renun Vaco Ndah yahn ye nchuhn, rinahn vederihno van ne ne, ndiyu cava che redinahn ne ley che dirun Moisés, te cava che ritahno ne Dihvo vo Jesucristo.

6 Cua cuande ne nduhca che chinahn nduco Abraham. Ihyan min ne, chitahno ye Dendiohs, ne cava chemin no che nedin yahn Dendiohs ihyan.

7 Cuedevano nchuhn te nducoyaca ihyan che ritahno ye Dendiohs ne, riquendi ye yune yahn Abraham.

8 Nde a rahn me ne, a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs te ihyan nación chenahn che cotahno ye ne, nedin yahn Dendiohs ihyan. Ndudo ndah min ne, a ndudo che cah Dendiohs Abraham, rahn ye tuhca: “Vedeyahino che quenan cumá ndoque ne, a namin che ndah yahn ihyan nducuahn nación.”

9 Nducote tihca ne, nducoyaca ihyan che ritahno ye ne, nedin yahn Dendiohs ihyan nduhca che nedin yahn ye Abraham yahn che chitahno ye.

10 Me nducoyaca ihyan che richahtino ye che ndevahn ye nduco che dinahn ye ley che dirun Moisés ne, va che conda ye, te nde ama ihyan hua cocha ye dinahn ye ley min. Va che conda ye, te a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: “Nducoyaca ihyan che hua dinahn ye nducuahn che ndirun nan ley ne, va che conda ye.”

11 Nducote tihca ne, a ndero ndi che nde ama

ihyan hua tuno ye nan Dendiohs nduco che dinahn ye ley min. A namin no tun ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: “A ihyan che ritahno ye che ndedevahn Dendiohs ihyan, ndeva ye ihyan.”

¹² Ate hua tihca ley che dirun Moisés, te chemin ne, rihquentiyon che dinahn ihyan ndiyu che cotahno ye. Chemin ne, a ndirun nan ley min tuhca: “Ihyan che dinahn ye nducuahn che rihquentiyon ley cuh ne, ndevahn ye.”

¹³ Dihvo vo Jesucristo ne, a ndedevahn ye uvo, metah che conda vo nduhca che rihquentiyon ley min. Man ye chuhrihn ye menun vo, chi ye ye castigo che va che co vo. Chinahn nduco ye nduhca che a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: “Nducoyaca ihyan che a ndinda ye ne, renan yah ye.”

¹⁴ Nduco tihca ndedevahn ye uvo cava che din ye che conahn ndudo che necah Dendiohs Abraham cava che ndah yahn ihyan naci6n chenahn. Namin nduco tihca ne, nducoyaco vo che ritahno vo ne, conun Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo nduhca che a cah ye ndudo yahn ye.

¹⁵ Dihno, cua cuande nchuhn ejemplo cuh che ntihyon yan: Cuahn che redendah ihyan ama caa, redin ye firma, rihco ye ne, nde ama ihyan hua co cahca tan ye yahn, nde hua co ndedendah ye nduhca che nahn ye.

¹⁶ Me ndudo yahn Dendiohs che cah ye Abraham nduco ndata yahn ye ne, che ndirun che ndata yahn ye ne, conahn che ama no ihyan nan ndata yahn ye, ndiyu nducoyaca ye. Ihyan min ne, a Dihvo vo Jesucristo.

17 Cuedevano nchuhn te Dendiohs ne, cah ye ndudo yahn ye Abraham, ne cah dito ye. Me ley che dirun Moisés chihno cun ciento ndico ndiche nduyo adiva ne, hua co che cahca tan yahn ndudo min.

18 Che cah Dendiohs ndudo yahn ye Abraham che din ye che ndah nduco nducoyaça ihyan ne, conahn nduco ye yahn che tihca chi yeno Dendiohs ndiyu yahn che dinahn ye ley min.

19 Nducote tihca ne, co vate ihyan che ndedecadino ye: “¿Dehra cochihve ley che dirun Moisés tuhme ne?” Cuedevano nchuhn te chihnde adiva atenan çava che chihco ro nunde yahn ihyan nde nda ro che nan ndata yahn Abraham quendah ihyan min che a nente çade Dendiohs nduco Abraham yahn ye. Dechuh Dendiohs ángel, ndahco ye ley min tah Moisés çava ihyan yan.

20 A ndero ndi che chichihve Moisés yahn Dendiohs man, çava ihyan yan man. Namin a ndero ndi che Dendiohs che cah ye ndudo yahn ye Abraham ne, a ihyan min no tun che ndahco ye ley yahn ye tah Moisés.

21 Andahre tihca, ate ley yahn ye che ndahco ye tah Moisés ne, ndiyu che rendahco çade ye ndudo che cah ye Abraham, te hua nedin yahn ye ihyan, ndevahn ye nduco che dinahn ye ley min.

22 Tahque ndah ne, rihco ro ley min che va che conda nducoyaça ihyan, din nunde yahn ye. Tihca rihco ro ley min çava che ihyan che cotahno ye Dihvo vo Jesucristo ne, ndeva Dendiohs ihyan, nduhca che a necah ye ndudo yahn ye.

23 Numanahn che metah nda Dihvo vo Jesucristo, cotahno vo ihyan ne, chihco rino ley min

uvo.

²⁴ Anduhneçā ndete che din ley min cudādo uvo, tihyon yune uvo çava che cotahno vo ihyan min, nedin yahn Dendiohs uvo.

²⁵⁻²⁶ Ate mañ che a nedin ðaya Dendiohs uvo yahn che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, ametah rendotenan vo ley min.

²⁷ Nducoyaço vo che chedenune vo, nevahne-cun vo Dihvo vo Jesucristo ne, ndo vo ihyan yahn ye.

²⁸ Mañ ne, nde hua redin yahn che ndaħchenan vih vo. Dehve din yahn atañochan ihyan yahn ye, a ihyan nación yahn Israel ye, o ihyan tama nación ye, a redin ye ntiyon yahn ihyan, o redin ye ntiyon yahn mañ ye, a ndahta ye, o chañ ye. Hua dehve din yahn taçhan vo, te che ndichahtino vo Dihvo vo Jesucristo ne, a ðama no nducoyaço vo.

²⁹ Nducote a yahn Dihvo vo Jesucristo uvo ne, riquendi vo yune yahn Abraham, ne ndeva Dendiohs uvo nduhçā che a neçā ye ndudo yahn ye.

4

¹ Cua cuande nchuhn tama ejemplo: Ama saħn dihn che va che ndonda taħ se vedecuihca yahn chida se ne, numanahn che lihn ca se ne, rendihche ihyan saħn anduhneçā mozo, andahre saħn min co yahn se nducuahn.

² Va ihyan che redin ye cudādo saħn mañ, rendihche ye çava se mañ, nde ndā ro che ndaħco chida se dehtenduh yahn ye taħ se.

³ Atihnoçā uvo, te ro che metah cotahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, anduhneçā cheçāhya uvo, riquendi vo costumbre yahn ihyan ndico yuhn vo.

⁴ Ate cuahn che tuno ro che a ndihco çade Dendiohs ne, dechuh ye Daya ye. Ihyan min ne, ndo ye ihyan iyehñse, chihñdeyañ ye, ne dinahn ye ley che dirun Moisés,

⁵ çava che nduco tihça ndedevahn ye uvo yahn vederihquentiyon yahn ley min, ne nedin daya Dendiohs uvo.

⁶ Mañ che a nedin daya Dendiohs uvo ne, dechuh ye Vaco Dihvo vo Jesucristo, ihyan min che Daya ye, conun chete chedave yuhn vo, ne covah tuhça: “Ndiñ che Chidá.”

⁷ Nducote tihça ne, a ndero ndi che ndiyu ihyan vañe uvo. A ndevahn vo, nedin daya Dendiohs uvo, ne ndeva ye uvo yahn che ritahño vo Dihvo vo Jesucristo.

Pablo ne, rendedecadino ye çava ihyan che ritahño ye Dihvo vo Jesucristo

⁸ Ro menañ me ne, vatechica vañe nchuhn ñañ Dendiohs, nde hua devano ne che va ye, rendeva ne yavenañ dehtenduh che ndere redin ne dendiohs yahn ne.

⁹ Ate mañ che a nevahnecun ne Dendiohs, nedin yahn ye nchuhn ne, çtaça che ndaconan ne dinahn ne costumbre chemin chan che nde hua cochihve?

¹⁰ Nchuhn ne, renevahnecun ne dehtenduh vihco mañ, rihco vih ne iyo mañ, nduyo mañ, che rañco ne che çahnda.

¹¹ Rendedecadinó che a chinda ntiyon che dín vañ ne, chicuáñ ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo nchuhn.

¹² Dihno, nducote dama chi vo nduco vih ro menañ me ne, ricá nchuhn che quendi ne yune yáñ, çahcomañ ne costumbre ndico nduhça che

a chihcomán. Quenan inó che dinahn ne che ricá nduhcá che din ne ro menan me.

¹³ A devano nchuhn te yahn che chi cáh, che quenán yan vaco ne, ne chemin che ndáca yune che cahndudó ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo, chihnevan ne.

¹⁴ Andahre ndáca yune che ndahchenan nchuhn u yahn che cáh, ate hua din ne, nde hua chacondah vedame ne u. Tahque ndah ne, nevahnevan ne u, ndihche ne u anduhneca ndete che ama ángel yahn Dendiohs u man, anduhneca man Dihvo vo Jesucristo u man.

¹⁵ ¿A chinan nchuhn vedeyahino che chahtenan cuma ne nducó ro menan me ne? Ama ndedecadino ne yahn cah che quenán ndutinán, nde a rino ne che tico ne ndutinán ne, te ne u.

¹⁶ Man ne, ¿a racondah vedame nchuhn u yahn che riyahvé nchuhn che cuahtechica ne nduhcá che nahn Dendiohs ne?

¹⁷ Sahn che tihcá rinun se nchuhn ne, ndiyu che yahino se nchuhn, te yahn che nahn se che cuacondah vedame ne nuhn, nevahnevan ne sahn.

¹⁸ Codin nun ino nchuhn, codin ne che ndah cuahn dama, ndiyu deman cuahn che quenán van ne.

¹⁹ Dayá che yahinó nchuhn, ama rechuhrihn che rendedecadinó cava nchuhn, ne quendi chuhrihn nde ndá ro che conan dinahn ne ndudo yahn Dihvo vo Jesucristo nduhcá che redin yahn.

²⁰ Ama náhn ndete che a quenán van nchuhn, ne cacuahán nchuhn nduco rino nduco ndah cava che conahn ne, te ama rendedecadinó cava ne.

Ejemplo yahn Agar nduco Sara

21 Nchuhn che nahn nevahne^{cun} ne ley che dirun Moisés, ¿a renahn ne nducuahⁿ che rihquentiyon ne?

22 Nan ley min ne, ndirun che Abraham ne, nda^{ca} o da^{ya} ye. Ama se ne, chacoyahn ta^{hn} deca^{hya} yahn ye che ndere quen^{an} ye nduco te, ne ta^{ma} se ne, chacoyahn ihy^{an} nda^{hta} yahn ye.

23 Ta^{hn} deca^{hya} yahn ye ne, nda^{ca} da^{ya} te yahn che diⁿ chihyo ye ta^{hn}. Ate ihy^{an} nda^{hta} yahn ye ne, nda^{ca} da^{ya} ye yahn che a tih^{ca} neca^h Dendiohs ndudo yahn ye.

24-25 Che tih^{ca} chi ne, covahn a^{ma} ejemplo che tuh^{ca} conahn: Nduh che o ihy^{an} nda^{hta} chahn ne, anduhneca^o ndudo che chihco Dendiohs. Agar, ta^{hn} deca^{hya} che ndere quen^{an} te nduco Abraham ne, anduhneca^o ley che ca^h Dendiohs Moisés min Cuete Sinaí, nación yahn Arabia. Ihy^{an} yaⁿ Jerusalén maⁿ, ihy^{an} chena^{hn} maⁿ, che reneva^hne^{cun} ca ley min ne, anduhneca^o sa^{hn} decua^h demaⁿ che chacoyahn ta^{hn} min, che rihquentiyon ihy^{an} sa^{hn}.

26 Ate uvo che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, hua tihchan vo, te quen^{an} cuma che cuahtenan vo vahchetero.

27 Tih^{ca}, te a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuh^{ca}:

Di che hua renda^{ca} daye, che nde hua devene deh
che renan yah chete nda^{hta} che racoyahn
ye,

co yene, nde tuno cuah yene,

te tahque ya^{hn} da^{ya} nda^{hta} demaⁿ

che co nda^{hta} che va incha^{hn} ye.

²⁸ Dihnó, uvo ne, anduhneca Isaac, daya Sara, ihyan min che a necah Dendiohs ndudo yahn ye che va che cuhndeyan ye.

²⁹ Cuedevano ne te ro menan me ne, sahn che chacoyahn tahn decahya che ndere quenan te nduco Abraham ne, din tan se nduco sahn daya Sara, sahn min che cah Vaco Ndah yahn Dendiohs fuerza chaco se che ndaca ye sahn. Atihnoça man ro cuh, te ihyan che renevahnecun ca ye ley che dirun Moisés ne, redin tan ye nduco uvo che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo.

³⁰ Ate dehve din yahn chemin, te a ndirun nan Ndudo yahn Dendiohs tuhca: “Cuacondah vedame tahn decahya me nduco sahn daya te.” Atihnoça ihyan che renevahnecun ca ye ley che dirun Moisés, te hua co cuande ye van ihyan yahn Dendiohs.

³¹ Dihnó, nducote tihca ne, cuedevano ne te uvo ne, anduhneca daya Sara, ndiyu nduhca daya tahn decahya me.

5

¹ Dihvo vo Jesucristo ne, a ndedevahn ye uvo. Man ne, ametah nahn che cah rihn man vo uvo, quendi vo costumbre ndico che nevahnecun vo ro menan.

² U Pablo ne, riyahvé nchuhn. Cuihcovan ne che cahmá. Ndete che cuahnecun ne che conan seña nchuhn ne, nde hua cochihve yahn ne che chitahno ne Dihvo vo Jesucristo.

³ Namin rahn rí nchuhn tama yune te ihyan che cuahnecun ye che conan seña ihyan ne, quenana cuma che dinahn ye nducuahn che rihquentiyon ley che dirun Moisés.

⁴ Duh nchuhn che rahco ne che ndeva Dendiohs nchuhn yahn che redinahn ne ley min ne, a chacondah vedame ne Dihvo vo Jesucristo man, a denda ne, te metah yahino Dendiohs nchuhn man.

⁵ Uvo, nducote ritahno vo Dihvo vo Jesucristo man, nducote quenun Vaco Ndah yahn Dendiohs uvo man ne, chenan ino vo che ndeva Dendiohs uvo.

⁶ Che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, hua rigonun chihve a chenan seña uvo, o hua. Che rigonun chihve ne, che cotahno vo ihyan min man, cuahtenan cumo vo vedeyahino man.

⁷ Ro menan me ne, ama ndahca dinahn nchuhn vederihquentiyon yahn Dihvo vo Jesucristo. Man ne, ¿duh rinun nchuhn che cuacotahn ne?

⁸ Dendiohs, ihyan min che tendahnun ye nchuhn ne, a ndero ndi che ndiyu ihyan min din ye che ndacorune vederendedecadino yahn ne.

⁹ Cuedevano nchuhn te ndudo yahn sahn min che rinun se nchuhn ne, anduhneca tahsihn ya che rendih van nducuahn yache.

¹⁰ U ne, quenan ino Dihvo vo Jesucristo che din ye che quendi nchuhn ndudo che chicuahn nchuhn. Me adecoduhno sahn min che rinun se nchuhn ne, va che din Dendiohs castigo sahn.

¹¹ Dihno, u ne, hua rihquentiyon ihyan che conan seña ihyan, quendi ye ley che dirun Moisés, te ndete che tihca redin ne, ihyan nacion yahn nde hua din tan ye nduco man, nde hua co tan ye che rahndudo che quenan yah Dihvo vo Jesucristo nan cruz cava nducoyo vo man.

¹² Sahn che vatechica se rinun se nchuhn che conan seña nchuhn ne, tahque ndahca che ama yune no cahca nduh se sahn.

¹³ Me nchuhn dihnó ne, a din Dihvo vo Jesu-cristo che vatemán ino ne. Ametah va che cah rihn ne nchuhn, dinahn ne che rihquentiyon ley ndico me. Ate hua ndedecadino ne che nducote a vatemán ino ne ne, co cuahtechica ne vedeyeno yahn man ne, cuahtendihco ne nunde. Tahque ndah ne, numacuahn vedeyahino cuinan ama tama ne vih,

¹⁴ te vederihquentiyon yahn Dendiohs che menan vihca ne, tuhca: “Codin yahine nducoyaca ihyan nduhca che yahine man di.”

¹⁵ Ate ndete che van man nchuhn condinun condinahnó ne vih ne, cuihco ne cudado, te denan co ndache nducoyaca ne, ne din vi ama tama ne yahn vih.

Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, rihca tan che quendi vo vedeyeno yahn man vo

¹⁶ Rahn ri nchuhn che dinahn ne vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs cava che hua ndaca yuneche cuahtechica ne vedeyeno yahn man ne, cuahtendihco ne nunde,

¹⁷ te nduco chemin ne, rech ndache ne Vaco Ndah yahn Dendiohs. Chemin che hua ndahca che cuahtechica ne vedeyeno yahn man ne, cuahtendihco ne nunde.

¹⁸ Ndete che rech yune ne che rihquentiyon Vaco Ndah yahn Dendiohs nchuhn ne, ametah quenán cuma che dinahn ne vederihquentiyon yahn ley che dirun Moisés.

¹⁹ A ndero ndi ihyan che vatechica ye vedeyeno yahn mañ ye, rahtendihco ye nunde, te ndere rahtechica ye nduco ihyan che hua nihnevaco nduco ye mañ, redin ye dehtenduh che chihnga mañ, metah vedecuihno nañ ye mañ,

²⁰ rendeva ye yavena dehtenduh che ndere redin ye dendiohs yahn ye mañ, redin cuah ye mañ, rendihche tañ ye vih mañ, rahte cañda ye nduco vih mañ, redin dihta ye mañ, ri tañ ye mañ, redin cheche chedave yahn ye nduco ihyan chenañ mañ, rihco cañda ye vañ ihyan mañ,

²¹ redin ve ye mañ, rihno ye vih mañ, rahtechica coh ye mañ, a cudaño che reh no ye vate ye mañ, a ndeh nañ ca nunde chemin chan rahtendihco ye mañ. Ndaconan riyahvé nchuhn te nducoyaca ihyan chemin chan ne, hua nedin yahn Dendiohs ihyan.

²² Ate ihyan che recañ yune ye che rihquentiyon Vaco Ndah yahn Dendiohs ihyan ne, tuhchan ye: Chenan cuma ye vedeyahino mañ, vedeyeno mañ, ndaħca chenan ye nduco ihyan chenañ mañ, chahtino ye mañ, ndah ihyan ye mañ, redinañ ye ndudo yahn ye mañ,

²³ necun ye mañ, hua riquendi ye vedeyeno yahn mañ ye, rahtendihco ye nunde mañ. Ihyan chahn ne, rihquentiyon Vaco Ndah yahn Dendiohs ihyan, ne ametah quenan cuma che dinahn ye ley che dirun Moisés.

²⁴ Ihyan chahn ne, a yahn Dihvo vo Jesucristo ihyan, ne ametah riquendi ye vedeyeno yahn mañ ye, rahtendihco ye nunde.

²⁵ Nducote a ndacorun Vaco Ndah yahn Dendiohs vederendedecadino yuhn vo, ndo vo anduh-

neça ihyan ra ne, nahn che nan nducuahn che redin vo ne, din vo nduhça che nahn.

²⁶ Hua din yahn che din cun vo man, din ve vo man, ndaça yune che co tan ama tama vo nduco vih.

6

Nduhça che nahn che cuahtechico vo

¹ Dihno, ndete che ama cha ihyan van nchuhn denan condihco ye nunde ne, nchuhn che redinahn ne vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs, coyahve ne ihyan nduco rino nduco ndah cava che nto ino ye nunde min, ndaça ye vederenchahco. Nahn che ama ndah cahco ama tama ne cudado, te denan nduco ne condihco ne nunde.

² Cuinan ama tama ne vih, te tihça rihquentiyon Dihvo vo Jesucristo.

³ Ndete che rahco ama cha nchuhn che ama rigonun chihve ne cuahn che hua cuaco ne, rih-ncheh man ne nchuhn.

⁴ Quenan cuma che ndedecadino queri ama ne yahn dehtenduh che redin ne, hua rendotenan che cua cuande ne ihyan chenahn. Me ndete che runecade ne ne, va deh cuande che co yeno ne.

⁵ Tihça, te queri ama ihyan ne, cah rihn man nunde yahn ye ihyan.

⁶ Ihyan che rahn ye ndudo ndah yahn Dihvo vo Jesucristo ne, nahn che dama co ye nduco ihyan ricuahn yahn ye, din ye dehtenduh che runecade.

⁷ Hua co nchuhn chevah ca tundo, ndedecadino ne che co cahncheh ne Dendiohs, te tuno ca nunde yahn ihyan ne, a tihça va che nedihve ye.

⁸ Ndete che cuahtechica ye vedeyeno yahn man ye, cuahtendihco ye nunde ne, va che conda ye. Ate ndete che dinahn ye vederihquentiyon yahn Vaco Ndah yahn Dendiohs ne, cuahtenan ye vahchetero numacuahn ro.

⁹⁻¹⁰ Chemin che quenan cuma che numacuahn chedave yuhn vo din vo che ndah nduco nducoyaca ihyan, menan vihca nduco ihyan che dama ritahno vo nduco ye Dihvo vo Jesucristo, te ndete che tihca din vo cuahn dama ne, ndeva Dendiohs uvo.

¹¹ Condihche nchuhn nduhca che a ndero ndi che ama rahte letra redirun man yahn ne.

¹² Sahn che redin se fuerza nchuhn che conan seña nchuhn ne, tihca redin se, te nahn se che quenda yavenan se nan ihyan naci6n yahn Israel man, hua nahn se che din tan ye nduco se yahn che rahndudo se che quenan yah Dihvo vo Jesucristo cavo vo man.

¹³ Sahn chahn ne, chenan seña sahn, ate hua redinah se nducuahn che rihquentiyon ley che dirun Mois6s. Che nahn se che conan seña nchuhn ne, atenan cava che din yade se che sahn chahn chihquentiyon se che conan seña nchuhn. A chemin che vedeyeno yahn se.

¹⁴ Ate u ne, atenan che chih Dihvo vo Jesucristo, quenan yah ye nan cruz, ndedevahn ye u ne, a chemin no che vedeyeno yahn, te nduco chemin chihcoman che quechic6 vedeyeno yahn man, quendihc6 nunde.

¹⁵ Uvo che ritahno vo Dihvo vo Jesucristo ne, hua dehve din yahn a chenan seña uvo, o hua. Che rigonun chihve ne, che ndacorun vo vederendecadino yuhn vo, ndo vo anduhneca ihyan ra.

¹⁶ Nducoyaca ihyan che redinahn ye vederi-hqumentiyon cuh man, ihyan chenahn che namin ndi cuande ye van ihyan yahn Dendiohs man ne, ricá Dendiohs che din yahino ye ihyan, din ye che ndahca cuahtenan ye.

¹⁷ Che cuahn ca ne, ametah náhn che denduh nde ama nchuhn u nduco vedetundo yahn ne che ritahno ne yahn sahn chahn. Cuedevano nchuhn te che chenán muhn chenán min yato u ne, a yahn che redín ntiyon yahn Dihvo vo Jesucristo.

¹⁸ Dihnó, Dihvo vo Jesucristo din yahino ye nducoyaca nchuhn. Tihca co.

El Nuevo Testamento: Cuicateco de Teutila New Testament in Cuicatec, Teutila (MX:cut:Cuicatec, Teutila)

copyright © 1972 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cuicatec, Teutila

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cuicateco, Teutila [cut], Mexico

Copyright Information

© 1972, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cuicatec, Teutila

© 1972, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

6bd8292c-2070-5c2d-8b8b-378bf0f66afe